

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 268/24
17.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светланае Павић, председника већа, Александре Лековић и Сање Кнежевић Јојић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Петровић, адвокат из Београда, Ломина бр. 55, против туженог Републичког фонда за пензијско инвалидско осигурање из Београда, Др Александра Костића бр. 9, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 21137/21 од 14.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 17.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 21137/21 од 14.09.2023. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском од 07.06.2023. године. Ставом другим изреке пресуде, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му, на име накнаде штете, исплати износ од 656.308,33 динара, са законском затезном каматом почев од 29.03.2021. године, а ставом трећим изреке пресуде, одбијен је евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд обавезе туженог да тужиоцу, на име накнаде штете, исплати прецизно одређене новчане износе на име законске затезне камате, са каматом почев од дана доспелости, како је то ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке пресуде одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у ставовима другом, трећем и четвртм како то произлази из навода жалбе, а из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да жалба тужиоца није основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би побијана одлука морала бити укинута, нити се жалбом тужиоца основано указује на друге повреде одредаба парничног поступка које би могле бити од утицаја на правилност и законитост првостепене пресуде.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужиоцу АА, који је био корисник права на инвалидску пензију по решењу туженог број 47980 од 14.02.2005. године, је решењем туженог РФЗ ПИО, Филијала Ужице број 182.8.1 392/14 од 08.12.2014. године, престало право на инвалидску пензију почев од 01.01.2015. године. Ово решење донето је након што је Комисија за утврђивање промена у стању инвалидности по службеној дужности, дала налаз, оцену и мишљење број 246 од 24.11. 2014. године, да код тужиоца на дан прегледа не постоји губитак радне способности због болести. Поводом овог решења тужилац је водио управни поступак, након кога је дана 20.07.2020. године донето решење 182.6.3-3/20 којим је обустављен поступак за утврђивање промена у стању инвалидности и тужиоцу је од 01.01.2015. године успостављена исплата инвалидске пензије, утврђена решењем од 14.02.2005. године у месечном износу од 32.803,24 динара. Након доношења наведеног решења, тужени је тужиоцу исплатио све заостале пензије за период од 01.01.2015. године до 01.08.2020. године, у укупном износу од 2.228.187,93 динара. Све горе наведене чињенице међу парничним странкама нису спорне. Наведени збирни износ месечних пензија тужени је тужиоцу исплатио без законске затезне камате коју тужилац потражује у овом спору зато што сматра да је до обуставе исплате инвалидске пензије дошло услед незаконитог и неправилног поступања органа туженог, а што је утврђено у управном поступку који је тужилац водио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је најпре одлучио о преиначењу тужбе учињено поднеском од 07.06.2023. године, те је применом одредби чланова 199 и 200 Закона о парничном поступку исто дозволио, оцењујући да је то целисходно за коначно разрешење спора међу парничним странкама. Одлучујући даље о основаности тужбеног захтева, а применом одредби чланова 277-279 Закона о облигационим односима, првостепени суд је оценио да захтев тужиоца није основан. По становишту првостепеног суда, исплатом износа од 2.228.185,93 динара, тужени је у целости извршио своју обавезу из решења од 20.07.2020. године и то исплатом од 11.08.2020. године коју је извршио одмах по доношењу решења. Првостепени суд сматра да у поступку доношења решења о усклађивању и исплати разлике пензије тужилац и тужени нису били у грађанско-правном односу, који карактерише аутономија воља и правна једнакост, већ су били у административно-правном односу, па тужилац нема право на потраживање законске затезне камате. Како је обавеза исплате пензије тужиоцу доспела моментом доношења решења којим је тужиоцу то право признато, то тужени није био у доцњи, нити је законом прописан рок у коме је надлежни орган дужан да донесе решење. Суд сматра да тужени приликом исплате пензија није проузроковао штету тужиоцу, нити је дошло до неправилног рада који би довео до одговорности у смислу одредбе члана 172 став 1 ЗОО. Такође, пензије представљају

повремена новчана давања за које законска затезна камата тече од момента подношења тужбе, па се у конкретном случају не може обрачунавати камата за појединачне износе пензија за временски период пре тужбе. Одлуку о трошковима парничног поступка суд је донео применом одредби чл. 150, 153 и 154 па је ценећи успех тужиоца у спору одбио његов захтев за накнаду трошкова поступка.

И по оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је одбио захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на збирно исплаћене износе инвалидске пензије.

Наиме, одредбом члана 5 став 2 Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да се права из пензијског и инвалидског осигурања стичу, остварују и користе под условима и на начин утврђен тим законом, док је одредбом члана 6 став 1 истог Закона прописано да се ради о личним правима која се не стичу по самом закону, већ одлуком – решењем туженог о признању права на пензију, које се доноси на захтев осигураника. Тим решењем се, осим права на пензију утврђује и њена висина.

Сходно наведеном, осигураник тек доношењем решења којим му је признато право на пензију стиче правни основ за своје потраживање. То потраживање пре доношења решења није, као такво, ни постојало, а није било ни доспело. Тек са доношењем и правноснажношћу решења успоставља се правни основ за исплату пензије, па се од тог дана може расправљати о евентуалном задоцњењу у испуњењу обавезе и потраживању затезне камате.

Наиме, законска затезна камата, која представља институт облигационог права, по својој правној природи представља накнаду штете ради очувања супстрата новчаног потраживања, али и одређени вид казне за дужника који је у доцњи са исплатом, па у конкретном случају нема места примени овог института, јер се не ради о облигационом односу странака, нити је тужени био у доцњи са исплатом пензија. Ово стога што је решење Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање којим је тужиоцу поново успостављена исплата инвалидске пензије и утврђен месечни износ исте, донето дана 20.07.2020. године и тек од тог тренутка доспева обавеза исплате пензије. При том је пензија за период од 01.01.2015. године до 31.07.2020. године у целости исплаћена тужиоцу дана 11.08.2020.године и од тада му се редовно исплаћује на месечном нивоу, па према томе тужени није у доцњи и тужилац нема право да потражује законску затезну камату због доцње у исплати пензије, као ни право на законску затезну камату на збирни износ обрачунате, а неисплаћене камате.

Неосновани су жалбени наводи тужиоца да суд није потпуно и правилно утврдио чињенично стање, те да је погрешно применио одредбу члана 172 ЗОО, када је утврдио да нема незаконитог поступања туженог. Ово стога што је на основу утврђеног чињеничног стања (које је међу парничним странкама било неспорно), суд правилно закључио да нема места примени цитиране законске одредбе. Наиме, да би тужилац уопште могао остварити право на неки вид штете, неопходно је постојање доказане узрочно-последичне везе између радњи органа туженог, које се могу окарактерисати као неправилан и незаконит рад и штете коју тужилац наводно трпи. Наведене околности, међутим, нису биле предмет испитивања, нити је тужилац у току поступка

истицао у чему се огледа штета коју је трпео због поступања органа туженог, а сама чињеница да је решење којим је тужиоцу обустављена исплата пензије касније стављено ван снаге, није адекватан доказ за постојање незаконитог, односно неправилног рада туженог. Такође, тужилац је био у могућности да у поступку доношења решења у управном поступку употреби сва правна средства предвиђена законом о управном поступку за убрзање поступка, а о чему нема доказа у списима, те је постављени тужбени захтев правилно одбијен од стране првостепеног суда.

Из већ изнетих разлога, без утицаја на правилност побијане одлуке су и наводи жалбе тужиоца да је самим неисплаћивањем инвалидске пензије трпео штету, тако што није могао располагати тим новцем, јер је за постојање института накнаде штете неопходно доказати постојање стварне штете у смислу неког умањења имовине или губитка, а о чему тужилац у току поступка није приложио никакве доказе. Ови наводи тужиоца се не могу разматрати у оквиру института законска затезне камате у смислу одредбе чл. 277 ЗОО за чије досуђивање је неопходна доцња дужника до које у конкретном случају није дошло.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка с обзиром на то да је иста донета правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, имајући у виду успех парничних странака у спору.

Са свега изложеног, а како се ни осталим жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде, то је овај суд на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Имајући у виду исход жалбеног поступка Апелациони суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је применом одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија,
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић